

НАДАННЯ ПІДТРИМКИ УКРАЇНІ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Проект фінансується Європейським Союзом і впроваджується компанією GFA Consulting Group GmbH, Гамбург, у консорціумі з Інститутом охорони здоров'я і соціального забезпечення Фінляндії, Гельсінкі. Проект підтримує консолідацію та розширення можливостей Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України (ЦГЗУ) та підтримує створення сучасної системи безпеки крові в Україні.

Інформаційний бюлетень проєкту
Березень 2020

Віргінія Дамбраускайте

Радник з питань охорони здоров'я Представництва ЄС в Україні

Україна є стратегічним партнером для ЄС, як зазначається в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС та постійному діалогу та програмах в рамках Європейської політики сусідства.

Ми вважаємо, що реформа охорони здоров'я є однією з найважливіших реформ для країни. Це безпосередньо впливає на всіх громадян України. Побудова сучасної європейської системи громадського здоров'я з особливою увагою на профілактиці захворювань задля добробуту громадян має бути абсолютним пріоритетом. Ми хочемо поділитися найкращими міжнародними практиками, оновити законодавство України та запровадити сучасний підхід до охорони здоров'я в українських реаліях.

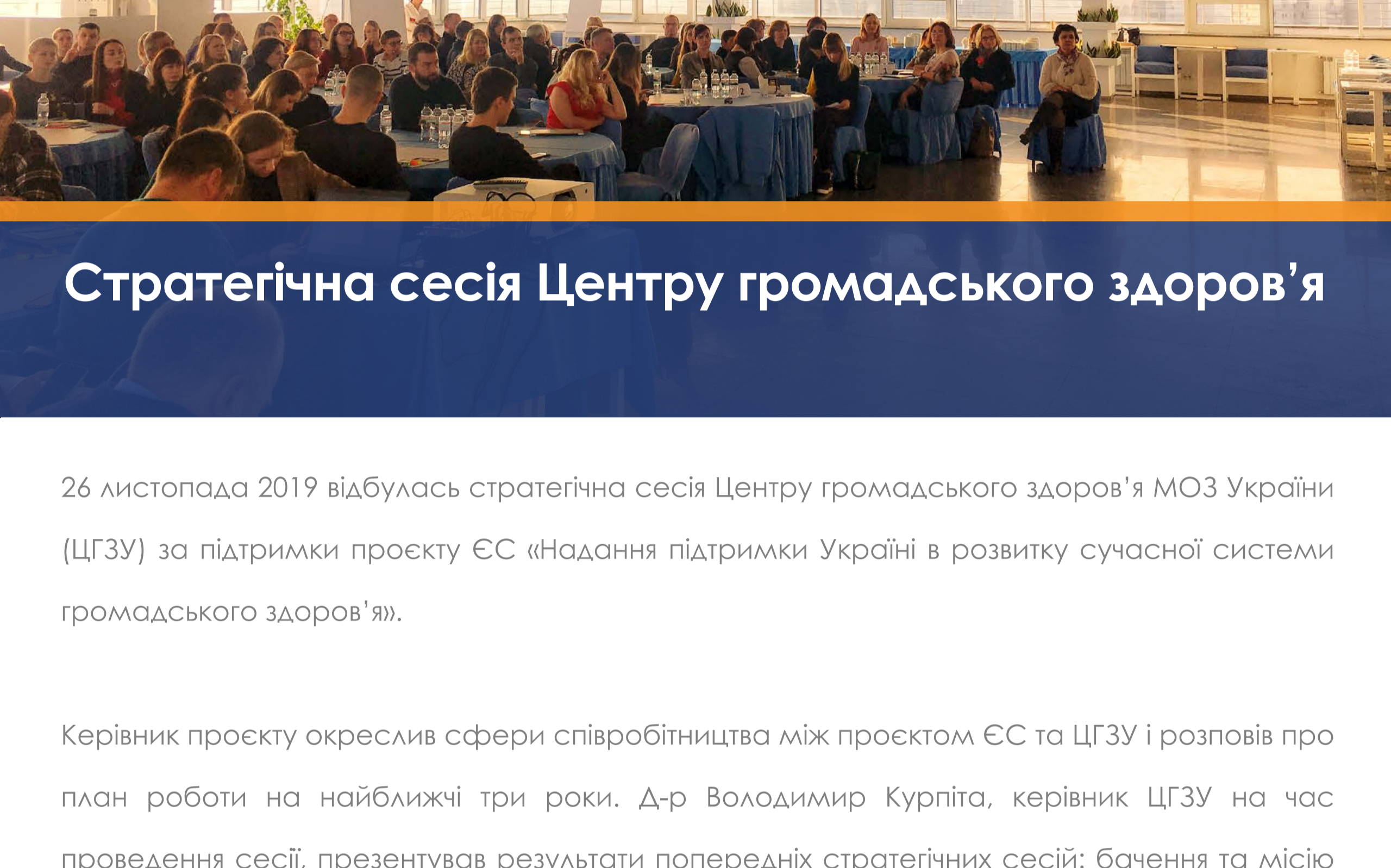
Ми сподіваємось, що проєкт сприятиме покращенню управління охороною здоров'я та створенню ефективної системи охорони здоров'я, всі учасники якої працюють над досягненням однієї мети: забезпечення високої якості медичних послуг для всіх українців. Від імені Представництва ЄС у Києві я бажаю консорціуму, що впроваджує проєкт, змістовно та плідно співпрацювати із усіма національними та міжнародними зацікавленими сторонами та партнерами.

Стартова конференція проєкту

12 грудня 2019 року відбулась стартова конференція, що позначила офіційний початок проєкту. У заході взяли участь близько 30 офіційних представників, дипломатів та експертів. Серед них були представники Міністерства охорони здоров'я України та Директорату громадського здоров'я разом із попереднім міністром охорони здоров'я пані Зоряною Скалецькою, представники реципієнта технічної допомоги – Центру громадського здоров'я. Донор проєкту був представлений Представництвом Європейського Союзу в Україні. Також були присутні представники консорціуму GFA, що впроваджує проєкт, та Інституту охорони здоров'я і соціального забезпечення Фінляндії (THL), партнерські проєкти та міжнародні організації, що займаються питаннями охорони здоров'я в Україні.

Керівник проєкту, д-р Предраг Дюріч, та Ключовий експерт з питань системи безпеки крові, д-р Мохаммед Абуельфараг, представили цілі, заходи та очікувані результати проєкту, а також досягнення останніх місяців. «Проект має на меті приведення системи громадського здоров'я в Україні у відповідність до стандартів та практик ЄС. В результаті проєкту буде створена стійка система епідеміологічного нагляду за інфекційними та неінфекційними захворюваннями. В країні буде запроваджено міжнародні медико-санітарні правила, спрямовані на запобігання, захист, контроль та реагування на міжнародне розповсюдження захворювань. Нова національна система громадського здоров'я стане надійною запорукою захисту здоров'я кожного українця», - підкреслив д-р Предраг Дюріч.

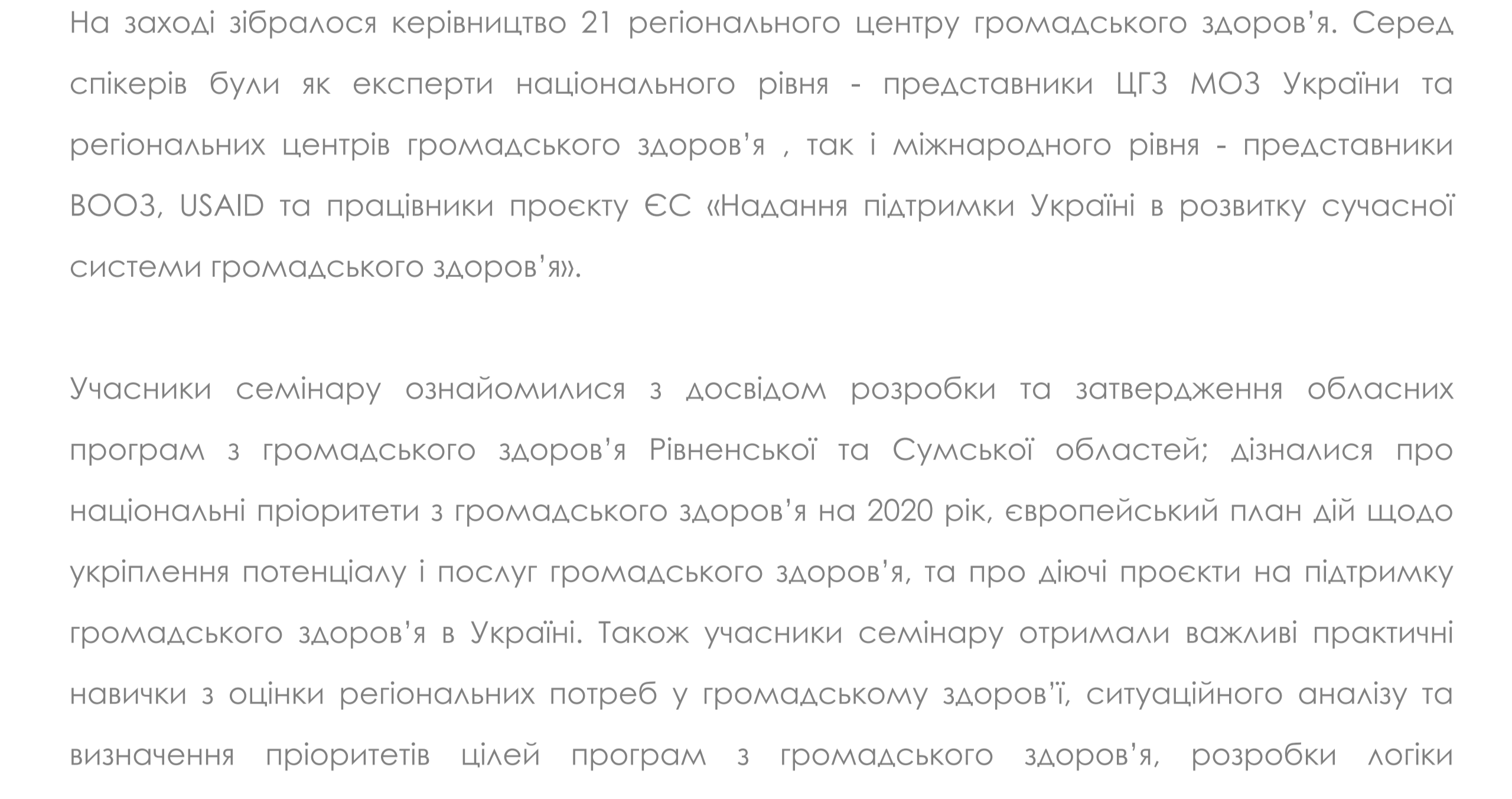
Стратегічна сесія Центру громадського здоров'я

26 листопада 2019 відбулась стратегічна сесія Центру громадського здоров'я МОЗ України (ЦГЗУ) за підтримки проєкту ЄС «Надання підтримки Україні в розвитку сучасної системи громадського здоров'я».

Керівник проєкту окреслив сфери співробітництва між проєктом ЄС та ЦГЗУ і розповів про план роботи на найближчі три роки. Д-р Володимир Курпіга, керівник ЦГЗУ на час проведення сесії, презентував результати попередніх стратегічних сесій: бачення та місію ЦГЗУ, які можуть послужити основою для формулювання основних цінностей та цілей.

В результаті стратегічної сесії, було обговорено та визначено ключові цінності центру, що отримали найбільшу підтримку персоналу. Кожен департамент ЦГЗУ надав лист скорегованих стратегічних цілей та зазначив напрям стратегічного розвитку кожного структурного підрозділу ЦГЗУ.

Загалом у сесії взяли участь понад 100 фахівців ЦГЗ МОЗ України.

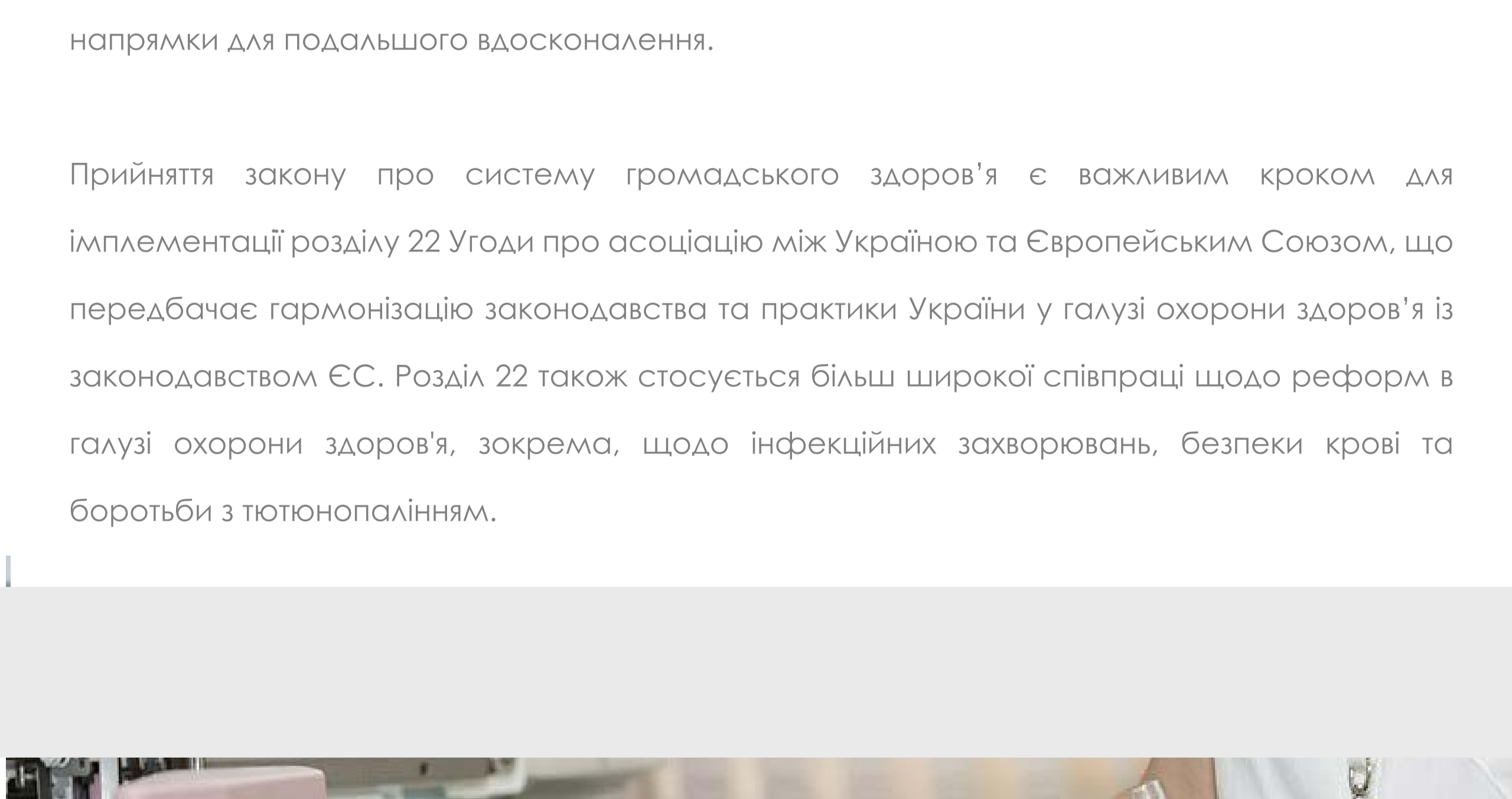

Семінар з планування обласних програм з громадського здоров'я на 2020-2022 роки

3-4 грудня 2019р. відбувся семінар з планування обласних програм з громадського здоров'я на 2020-2022 рр. організований ЦГЗУ в м. Київ. Керівник проєкту мав можливість представити цілі та діяльність проєкту.

На заході зібралось керівництво 21 регіонального центру громадського здоров'я. Серед спікерів були як експерти національного рівня - представники ЦГЗ МОЗ України та регіональних центрів громадського здоров'я, так і міжнародного рівня - представники BOO3, USAID та працівники проєкту ЄС «Надання підтримки Україні в розвитку сучасної системи громадського здоров'я».

Учасники семінару ознайомилися з досвідом розробки та затвердження обласних програм з громадського здоров'я Рівненської та Сумської областей; дізналися про національні пріоритети з громадського здоров'я на 2020 рік, європейський план дій щодо укріплення потенціалу і послуг громадського здоров'я, та про діючі проєкти на підтримку громадського здоров'я в Україні. Також учасники семінару отримали важливі практичні навички з оцінки регіональних потреб у громадському здоров'ї, ситуаційного аналізу та визначення пріоритетів цілей програм з громадського здоров'я, розробки логіки регіональної програми з громадського здоров'я, пошуку рішень для вирішення пріоритетних проблем для області, тощо.

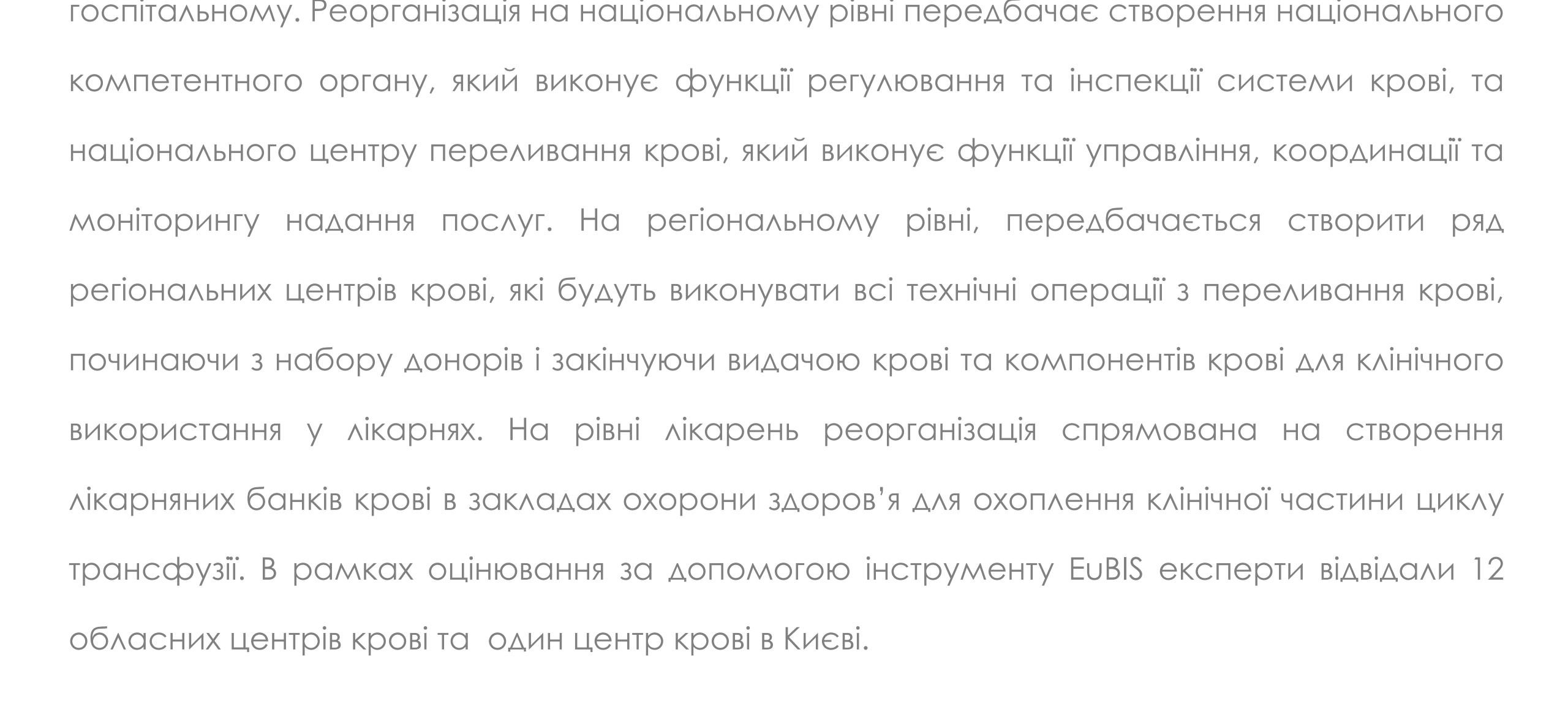

Підтримка розробки нового законопроекту про громадське здоров'я

За сприяння проєкту, у листопаді та грудні 2019р. було проведено декілька зустрічей робочої групи за участі експертів з Представництва ЄС, МОЗ, ЦГЗУ, CDC та проєкту для розробки законопроекту про систему громадського здоров'я в Україні. Зустрічі робочої групи мали на меті опрацювання законопроекту на предмет його відповідності до вимог та практик ЄС для подальшої реєстрації та ухвалення на засіданні Верховної Ради України.

Плідні обговорення робочої групи дозволили продовжити перегляд та розробку нового проєкту закону про громадське здоров'я відповідно до вимог, законодавства та найкращих практик ЄС. В результаті до законопроекту було включено низку поправок та визначено деякі напрямки для подальшого вдосконалення.

Прийняття закону про систему громадського здоров'я є важливим кроком для імплементації розділу 22 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що передбачає гармонізацію законодавства та практики України у галузі охорони здоров'я із законодавством ЄС. Розділ 22 також стосується більш широкій співпраці щодо реформ в галузі охорони здоров'я, зокрема, щодо інфекційних захворювань, безпеки крові та боротьби з тютюнопалінням.

Вебінар з питань оцінювання регіональних установ крові за допомогою інструменту EuBIS

18-19 грудня 2019р. було проведено вебінар з питань оцінювання регіональних установ крові за допомогою інструменту EuBIS. Неключові експерти підготували презентації з питань управління якістю в службі крові, міжнародних вимог та стандартів та належної виробничої практики. До вебінару долучились представники 13 обласних установ крові, які отримали опитувальник для проведення самостійної оцінки. Планується завершити оцінювання до березня 2020 року.

Безпека та доступність запасів крові мають прямий вплив на здоров'я населення, тому створення національної системи крові в Україні має спиратися на належні стандарти організації, спроможності та безпеки. Взявши на себе зобов'язання імплемувати директиви ЄС, пов'язані з безпекою крові, до національного законодавства, Україна надає можливість забезпечити більш високий рівень захисту громадського здоров'я для українців.

Стратегія розвитку національної системи крові на період до 2022 року передбачає реорганізацію системи крові на трьох рівнях: національному, регіональному та госпітальному. Реорганізація на національному рівні передбачає створення національного компетентного органу, який виконує функції регулювання та інспекції системи крові, та національного центру переливання крові, який виконує функції управління, координації та моніторингу надання послуг. На регіональному рівні, передбачається створити ряд регіональних центрів крові, які будуть виконувати всі технічні операції з переливання крові, починаючи з набору донорів і закінчуючи видачею крові та компонентів крові для клінічного використання у лікарнях. На рівні лікарень реорганізація спрямована на створення лікарняних банків крові в закладах охорони здоров'я для охоплення клінічної частини циклу трансфузії. В рамках оцінювання за допомогою інструменту EuBIS експерти відвідали 12 обласних центрів крові та один центр крові в Києві.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Перегляд законодавства щодо системи безпеки крові

Проект працює над визначенням та розробкою нової законодавчої бази для системи переливання крові в Україні, яка б охоплювала найкращі міжнародні практики, що відповідають вимогам ЄС, та забезпечувала стабільне безпечне постачання крові та компонентів крові для всього населення. Проект співпрацює з МОЗ України та іншими зацікавленими сторонами над розробкою дорожніх карт для реалізації Стратегії розвитку національної системи крові до 2022 року.

Interview

Інтерв'ю з Марко Лахтенмакі

Старший міжнародний експерт із комунікацій з Інституту охорони здоров'я і соціального забезпечення Фінляндії, члену консорціуму, що впроваджує проєкт. Марко працює в рамках комунікаційного компоненту проєкту, включаючи розробку стратегії комунікації ЦГЗУ, розбудову комунікаційного потенціалу ЦГЗУ та регіональних центрів громадського здоров'я, та оцінку потреб у навчанні у сфері комунікації.

Які основні цілі комунікаційного компоненту?

Головними цілями комунікаційного компоненту є підтримка ЦГЗ України та регіональних центрів громадського здоров'я у розбудові їхніх комунікаційних спроможностей. Ми робимо це, організовуючи комунікаційні тренінги та розробляючи кращі практики для професійної комунікації, які можуть бути впроваджені по всій країні разом із ЦГЗУ.

Які основні завдання комунікаційного компоненту проєкту?

Більшість регіональних центрів громадського здоров'я є новими, тому роль цих організацій може бути дещо незрозумілою для зацікавлених сторін. Крім того, рівень комунікаційних ресурсів та потужностей сильно різняться між регіонами. Це трохи ускладнює конкретне планування різних комунікаційних заходів.

Який міжнародний досвід комунікацій щодо реформи громадського здоров'я може бути використаний в Україні?

Рівень знань різний, але комунікаційні виклики у питаннях громадського здоров'я майже однакові у більшості розвинених країн та країнах, що розвиваються. Я думаю, що можна багато чому навчитися, поділившись передовою практикою між інститутами громадського здоров'я. Також ВООЗ та ЄЦКЗ діляться на своїх веб-сайтах багатьма комунікаційними матеріалами на різні теми. Ці матеріали можуть бути дуже корисними і для використання на національному рівні.

Як проєкт сприятиме підвищенню поінформованості громадськості щодо реформ у сфері національної системи крові, а саме щодо безпеки крові та донорства крові?

Ми маємо на меті підняти ці питання під час публічної дискусії, коли проєкт отримає нові результати. Крім того, ми організуємо дві кампанії з поінформованості громадськості разом з ЦГЗУ - одну щодо діабету, а іншу з безпеки крові. Також ми збираємось створити формат планування кампанії, який регіональні центри громадського здоров'я зможуть використовувати в майбутньому.

Які можливі шляхи вдосконалення та розширення комунікаційних спроможностей ЦГЗУ та його регіональних відділень?

Я б сказав, що зміцнення співпраці між центрами є запорукою успішної комунікації. Важливо використовувати єдині підходи та повідомлення по всій країні для формування довіри та репутації системи громадського здоров'я в Україні. Це також економить ресурси, адже центрам не потрібно окремо розвивати власні практики.

Interview

Інтерв'ю з Валерією Сало

Начальник відділу комунікацій Центру громадського здоров'я МОЗ України, яка забезпечує зв'язки з громадськістю та комунікації щодо реформи охорони здоров'я.

З якими проблемами сьогодні стикається реформа громадського здоров'я в Україні?

Основний виклик для реформи охорони здоров'я в Україні - повернути довіру пацієнта до лікаря і довіру лікаря до держави.

Які аспекти реформи особливо потребують комунікації і чому?

Без сумніву, це розбудова системи громадського здоров'я. Саме тут відбувається найбільший вплив: наше здоров'я - це передусім наш вибір і лише потім якість медицини.

Що саме хвилює людей в Україні в реформі громадського здоров'я?

Будь-які зміни мають елемент невідомого. Наразі цим невідомим для населення здебільшого є те, як саме буде організовано оновлену систему для забезпечення права кожного на медичне обслуговування.

Які нововведення важливі та необхідні?

Однозначно, необхідними змінами є державне фінансування медичних послуг, впровадження електронної системи E-health, рейтинг лікарів та заохочення державою професійного розвитку медичної спільноти. Також варто виокремити розбудову регіональної системи громадського здоров'я як нової інституції у медичній сфері, чийм завданням є передусім підвищення обізнаності населення про можливість уберегти себе від хвороб та важливість передусім попередити захворювання.

Яку підтримку ви очікуєте від проєкту ЄС «Надання підтримки Україні в розвитку сучасної системи громадського здоров'я»?

Для нас дуже цінною є експертна підтримка від країн, які успішно пройшли ці етапи. Ми будемо вдячні за будь-яку форму допомоги, яку може надати і яку вже надає проєкт.

Загальною метою проєкту є підтримка модернізації та розвитку стійкої системи громадського здоров'я, здатної забезпечити запобігання хворобам та стандарти якості відповідно до законодавства, вимог та практик ЄС. Проєкт сприяє зміцненню національного лідерства та потенціалу щодо планування та провадження політики у сфері громадського здоров'я.

